

Što donosi rebalans?

Umjesto 666 milijuna kuna, proračun MZOS-a je rebalansom manji za 603 milijuna kuna u odnosu na 2012. Rashodi Ministarstva zdravlja smanjeni su za dodatnih 120 milijuna kuna.

Rebalansom proračuna za 2013. godinu kojeg je Vlada predstavila na sjednici 21. ožujka 2013. ukupni prihodi su smanjeni za **254 milijuna kuna**, a ukupni rashodi za **874 milijuna kuna**. U odnosu na prvotni plan proračuna za 2013. (iz studenog 2012.) s najvećim smanjenjem rashoda suočeni su u Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvu obrane i Ministarstvu poljoprivrede, dok je povećanje rashoda ostvarilo jedino Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Vlada RH.

Navedenim rebalansom rashodi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta povećani su za 40 milijuna od čega se 39,4 milijuna odnosi na povećanje rashoda za programe i projekte znanstveno istraživačke djelatnosti. **Rashodi Ministarstva zdravlja smanjeni su za 120 milijuna kuna**, a najveće smanjenje od 105 milijuna ostvareno je na naknadama građanima i kućanstvima na temelju osiguranja.

Tablica 1. Resori suočeni s promjenama nakon rebalansa proračuna za 2013. godinu

Ministarstva	Promjena u odnosu na plan proračuna za 2013. (u mil. kn)
Ministarstvo gospodarstva	-270
Ministarstvo obrane	-153
Ministarstvo poljoprivrede	-130
Ministarstvo zdravlja	-120
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	-107
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	-104
Ministarstvo poduzetništva i obrta	-35
Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta	40
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	0
Vlada RH	5,2

Izvor: MFIN, Izmjene i dopune proračuna za 2013. godinu (ppt prezentacija, 21.3.2013.)

Navedeno smanjenje prihoda i rashoda trebalo bi prema projekcijama Vlade rezultirati smanjenjem ukupnog manjka državnog proračuna s 10,9 na 10,2 mlrd kuna, odnosno na razinu od 3 posto procijenjenog bruto domaćeg proizvoda za 2013. godinu. Plan za 2013. predviđao je deficit od 3,2 posto.

Izvršenjem ovakvog proračuna manjak opće konsolidirane države trebao bi iznositi 3,4 posto BDP-a (smanjenje za 0,5 posto). Pritom bi manjak državnog proračuna trebao iznositi 3 posto (smanjenje za 0,2 posto), izvanproračunskih korisnika 0,4 posto (smanjenje za 0,3 posto), a proračun lokalne države trebao bi biti uravnotežen.

Kao glavni razlog rebalansa istaknuta je korekcija projiciranog rasta BDP-a s 1,8 posto na 0,7 posto. Iz Vlade ističu kako su glavni razlozi korekcije realnog rasta BDP-a smanjenje obujma investicija javnog sektora, usporavanje ekonomske aktivnosti u EU (posebice među trgovinskim partnerima RH) te intenziviranje negativnih kretanja u nacionalnom gospodarstvu od trenutka izrade prijašnjih službenih projekcija. Rast od 0,7 posto u Vladi projiciraju na temelju usporavanja pada osobne potrošnje, snažnog rasta bruto investicija u fiksni kapital te uravnoteženja trgovinske bilance.

Umjesto 666 milijuna kuna, proračun MZOS-a je manji za 603 milijuna

Rebalansom proračuna rashodi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za znanost i tehnološki razvoj povećani su 40 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan za 2013. Uz povećanje rashoda Vlade RH za 5,2 milijuna kuna to je jedino povećanje sredstava do kojeg je došlo ovim rebalansom. **Zanimljivo je za primijetiti da dodatnih 40 milijuna za znanost i tehnološki razvoj iznosi koliko i plaćanje savjetnika za privatizaciju HPB-a i Croatia osiguranja.**

Stavke koje rebalansom bilježe povećanje unutar MZOS-a su:

1. **UGOVORNO FINANCIRANJE ZNANSTVENE DJELATNOSTI** (ta se stavka ranije zvala Programi i projekti znanstveno istraživačke djelatnosti) – povećanje iznosi 39,4 milijuna kuna
2. **IPA III C 2007 FOND ZA ULAGANJE U ZNANOST I INOVACIJE (NACIONALNI DOPRINOS)** – povećanje iznosi 600 tisuća kuna

Tablica 1. Promjene u rashodima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (u kn)

Ministarstvo	Izvršenje 2011.	Rebalans 2012.	Plan 2013.	Rebalans 2013.	Promjena u odnosu na plan 2013.
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA*	11.834.152.679	11.963.540.715	11.320.199.543	11.360.199.543	40.000.000
Ulaganje u znanstveno istraživačku djelatnost	565.659.635	619.526.763	610.541.310	650.541.310	40.000.000
Ugovorno financiranje znanstvene djelatnosti (Programi i projekti znanstvenoistraživačke djelatnosti)	106.807.084	93.659.440	72.500.000	111.900.000	39.400.000
IPA III C 2007 Fond za ulaganje u znanost i inovacije - nacionalni doprinos	5.202.165	23.920.000	22.510.224	23.110.224	600.000

*Rashodi Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta umanjeni su u 2011. za rashode DHMZ-a jer se ti rashodi u 2012. i 2013. više ne iskazuju u okviru MZOS-a.

Izvor: Ministarstvo financija, izračun NSZVO

Nedavnim rebalansom proračuna došlo je i do preraspodjele sredstava u odnosu na plan donesen u studenom. Vlada na preraspodjelu sredstava ima pravo temeljem članka 46. Zakona o proračunu (preraspodjela sredstva se može raditi do 5% rashoda predviđenih za određenu stavku). U prvotnom planu proračuna za 2013. rashodi za MZOS iznosili su 11,297 mlrd kuna, a taj je iznos preraspodjelom povećan za 23 milijuna kuna. Riječ je o preuzimanju obveza za projekte javno privatnog partnerstva u osnovnoškolskom obrazovanju u Varaždinskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji nakon čega on iznosi 11,320 mlrd kn.

Dakle, u konačnici se ne radi samo o povećanju od 40 milijuna kuna koliko je vidljivo iz rebalansa već se s preraspodjelom radi o ukupnom povećanju od **63 milijuna** u odnosu na prvotni plan proračuna za 2013. **Dakle, umjesto 666 milijuna kuna, koliko je iznosilo smanjenje proračuna MZOS-a u studenom kad su donijeli plan proračuna za 2013., sada to smanjenje iznosi još uvijek velikih 603 milijuna kuna u usporedbi s 2012!**

Zanimljivo je za primijetiti da je ministar obrazovanja Jovanović, nakon donošenja proračuna za 2013. u studenome govorio da sredstva za znanstvene projekte nisu umanjena, već su razbacana po drugim stavkama. Ovo je točno samo ako pretpostavimo da je smanjenje stavke Programi i projekti znanstveno istraživačke djelatnosti u potpunosti kompenzirano djelovanjem Hrvatske zaklade za znanost čiji je proračun u 2012. iznosio 10 milijuna kuna, a u 2013. 35 milijuna kuna.

Što se tiče zbirne stavke koja se odnosi na ukupna ulaganja u znanstveno istraživačku djelatnost potrebno je imati na umu da je do povećanja od 2011. do 2012. došlo upravo zbog uvrštavanja rashoda Hrvatske zaklade za znanost u proračun za 2012. te povećanja sredstava za sufinanciranja određenih projekata EU. Tako je u 2012. u odnosu na izvršenje 2011. stavka nacionalnog doprinosa za IPA III C komponentu (Fond za ulaganje u znanost i inovacije te sredstva za izgradnju inkubacijskog centra za bioznanost) povećana za ukupno 42,1 milijun, a stavka nacionalni doprinos za programe Europske zajednice povećana je za 16,6 milijuna kuna. **Istodobno najveća postavka ulaganja u znanstveno istraživačku djelatnost, odnosno rashodi za programe usavršavanja znanstvenih novaka u 2012. su smanjeni za 14,1 milijun kuna u odnosu na 2011., a u 2013. su dodatno smanjeni za 31,7 milijuna u odnosu na 2012.**

Ministarstvu zdravlja još 120 milijuna manje

Tablica 2. Promjene u rashodima Ministarstva zdravlja (u kn)

Ministarstvo	Izvršenje 2011.	Rebalans 2012.	Plan 2013.	Rebalans 2013.	Promjena u odnosu na plan 2013.
MINISTARSTVO ZDRAVLJA*	25.538.913.262	21.733.360.323	21.568.474.104	21.448.474.104	-120.000.000
Ministarstvo zdravlja					
Zaštita zdravlja	-	613.434.495	805.635.604	790.635.604	-15.000.000
Zaštita, očuvanje i unaprjeđenje zdravlja (prevencija malignih bolesti)	91.308.118	106.435.435	120.426.901	119.926.901	-500.000
Investicije u zdravstvenu infrastrukturu	303.656.575	356.393.464	537.621.273	522.121.273	-15.500.000
Sanitarna inspekcija	10.412.418	13.038.030	12.804.600	11.804.600	-1.000.000
Upravljanje u sustavu zdravlja	126.982.576	128.567.166	126.519.930	128.519.930	2.000.000
Hzzo					
Sigurnost građana i prava na zdravstvene usluge	21.702.410.205	21.119.925.828	20.762.838.500	20.657.838.500	-105.000.000
Zdravstvena zaštita na radu (Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja)	213.383.311	170.186.526	213.386.526	108.386.526	-105.000.000

*Izvršenje 2011. se odnosi na Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Izvor: Ministarstvo financija, izračun NSZVO

Rashodi za Ministarstvo zdravlja su u odnosu na rebalans 2012. smanjeni za 285 milijuna kuna!

Ovim rebalansom su proračun za zdravstvo u odnosu na prvotni plan 2013. umanjili za dodatnih 120 milijuna kuna pri čemu je najveće smanjenje od 105 milijuna kuna (49,2 posto u odnosu na plan proračuna za 2013.) ostvareno na stavci Zdravstvena zaštita na radu, odnosno na naknadama građanima i kućanstvima na temelju osiguranja.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja dijelom se odnose na prava koja proizlaze iz osiguranja (mirovinskog, zdravstvenog te osiguranja od nezaposlenosti), a dijelom su to ostale naknade koje se isplaćuju iz proračuna radi socijalne sigurnosti građana i kućanstava. Mogu biti u novcu i u naravi. Naknade iz osiguranja u novcu uključuju primjerice mirovine, naknade za nezaposlene, naknade za bolovanje i rodiljni dopust, naknade za djecu i obitelj. One u naravi odnose se na medicinske usluge, ortopedska pomagala, farmaceutske proizvode i slične naknade koje plaća država. Ostale naknade iz proračuna odnose se na posebne okolnosti i potrebe koje nisu pokrivene ili nisu u cijelosti pokrivene naknadama iz osiguranja, naročito pomoći građanima slabijeg imovinskog stanja.

Za 15,5 milijuna kuna smanjene su i investicije u zdravstvenu infrastrukturu, 1 milijun kuna smanjeni su rashodi za sanitarnu inspekciju, a rashodi za prevenciju malignih bolesti smanjeni su za 500 tisuća kuna. Povećani su rashodi za upravljanje u sustavu zdravlja za 2 milijuna kuna.

Andreja Škvorc, mag.oec.

Matija Kroflin, mag.oec.